

Sygn. akt III AUa 487/12

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 listopada 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Anna Polak
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Elżbieta Kamińska

po rozpoznaniu w dniu 27 listopada 2012 r. w Szczecinie

sprawy R. D.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K.

przy udziale Powiatowego Urzędu Pracy w S.

o wysokość świadczenia

na skutek apelacji organu rentowego

od wyroku Sądu Okręgowego w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 marca 2012 r. sygn. akt IV U 221/12

oddala apelację.

Sygn. akt III AUa 487/12

UZASADNIENIE

Decyzją z 16 stycznia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. zmniejszył należne ubezpieczonemu R. D. świadczenie rentowe kwotę 400,37 zł z tytułu pobranych za październik i listopad 2008 r. świadczeń z Funduszu Pracy.

W odwołaniu ubezpieczony zakwestionował prawidłowość zaskarżonej decyzji podnosząc, że roszczenie organu rentowego uległo przedawnieniu.

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. wniósł o oddalenie odwołania.

Wezwany do sprawy w charakterze zainteresowanego Powiatowy Urząd Pracy także domagał się oddalenia odwołania podkreślając, że Powiatowy Urząd Pracy nie ma roszczenia do ubezpieczonego i nie może odnosić się do przedawnienia.

Wyrokiem z dnia 30 marca 2012 r. Sąd Okręgowy w Koszalinie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że ubezpieczony R. D. nie jest zobowiązany do zwrotu pobranych świadczeń z Funduszu Pracy, tj. pobranego zasiłku dla bezrobotnych za okres od 1 października do 30 listopada 2008r.

Sąd Okręgowy ustalił, że decyzją z 2 kwietnia 2008 r. Starosta (...) przyznał R. D. prawo do zasiłku dla bezrobotnych od 19 marca 2008 r., który to zasiłek ubezpieczony pobierał do 30 listopada 2008 r. W dniu 28 października 2008 r. ubezpieczony złożył wniosek o rentę z tytułu niezdolności do pracy. W dołączonym do wniosku kwestionariuszu wskazał, że od 19 marca 2008 r. do chwili obecnej otrzymuje zasiłek dla bezrobotnych. Decyzją z 29 grudnia 2008 r. doręczoną ubezpieczonemu 15 stycznia 2009 r. organ rentowy przyznał R. D. rentę z tytułu niezdolności do pracy od 1 października 2008 r. Jednocześnie, pismem z 24 grudnia 2008 r. organ ten o powyższym fakcie zawiadomił Powiatowy Urząd Pracy w S.. Pismem z 3 stycznia 2012 r. Powiatowy Urząd Pracy w S., w związku z informacją ZUS-u z 30 grudnia 2008 r. o przyznaniu ubezpieczonemu od 1 października 2008 r. renty zwrócił się do organu rentowego o zajęcie stanowiska w kwestii wypłaconego ubezpieczonemu za okres od 1 października do 30 listopada 2008 r. zasiłku dla bezrobotnych w kwocie 1.103,60 zł brutto podnosząc, że w dniu 30 grudnia 2008 r. wysłał do ZUS-u zaświadczenie o okresie i wysokości pobranego przez R. D. zasiłku, a do dziś nie została przekazana na rachunek bankowy Funduszu Pracy kwota wypłaconego ubezpieczonemu zasiłku. Pismem z 16 stycznia 2012 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych zawiadomił Powiatowy Urząd Pracy, że R. D. pobiera świadczenie w kwocie brutto 800.75 zł, zajęciu podlega kwota 1.103,60 zł, którą to kwotę ZUS przekaże na konto Powiatowego Urzędu Pracy, dokonując potrąceń z renty ubezpieczonego od 1 lutego 2012 r. w ratach po 400,37 zł. W dniu 16 stycznia 2012 r. organ rentowy wydał decyzję na mocy której zmniejszył świadczenie ubezpieczonego o kwotę 400,37 zł, z tytułu pobranych świadczeń z Funduszu Pracy.

Sąd Okręgowy zważył, że możliwość dokonania przez organ rentowy potrąceń ze świadczeń emerytalno-rentowych uregulowana została w art. 139 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. 09.153.1227 z późn. zm.). Z ustępu 1 pkt 9 cyt. art.139 wynika, że podlegają potrąceniu zasiłki i świadczenia wypłacane na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu za okres, za który przyznano prawo do renty. Zgodnie natomiast z treścią art. 78 ustęp 1-3 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. 2008.69.415 tj. z późn. zm.) otrzymane przez ubezpieczonego w wyżej wymienionym okresie zasiłki dla bezrobotnych organ rentowy powinien zaliczyć na poczet przyznanej ubezpieczonemu renty i traktować jak świadczenie wypłacone w kwocie zaliczkowej. Oznacza to, że organ rentowy powinien wypłacić owo świadczenie pomniejszone o kwotę wypłaconego zasiłku (potrącenie następuje wówczas w oparciu o cyt. wyżej art. 139 ustęp 1 pkt 9 ustawy emerytalno-rentowej). O ile to nie zostało dokonane, kwoty te stanowią świadczenia nienależne, podlegające obowiązkowi zwrotu, zgodnie z art. 76 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (por. Komentarz do art. 76 i 78 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy LEX 2011) i brak jest podstaw prawnych do potrącania tych kwot przez organ rentowy, chyba że na podstawie art.139 ust. 1 pkt 5 ustawy emerytalno – rentowej jako sumy egzekwowanej na mocy tytułów wykonawczych na pokrycie należności innych niż świadczenia alimentacyjne, a taka sytuacja w niniejszej sprawie nie miała miejsca. Z tych względów Sąd Okręgowy uznał, że dla odpowiedzialności ubezpieczonego nie może mieć znaczenia fakt, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych w stosownym czasie nie wywiązał się z obowiązku określonego w art. 78 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, a także fakt, że po upływie znacznego okresu zwrócił Powiatowemu Urzędowi Pracy przedmiotowy zasiłek dla bezrobotnych. Mając to na uwadze, na podstawie Sąd Okręgowy zmienił zaskarżoną decyzję zgodnie z art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył organ rentowy zarzucając naruszenie prawa materialnego, a w szczególności art. 78 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008 r., nr

69, poz. 415 ze zm.) poprzez ustalenie, że ubezpieczony R. D. nie jest zobowiązany do zwrotu pobranych świadczeń z Funduszu Pracy, tj. pobranego zasiłku dla bezrobotnych za okres od 1 października 2008 r. do 30 listopada 2008 r.

Wskazując na powyższą podstawę apelacji organ rentowy postulował zmianę zaskarżonego wyroku w całości i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja organu rentowego nie mogła doprowadzić do zmiany orzeczenia Sądu Okręgowego w żadnym zakresie, z uwagi na to, że podniesione w niej zarzuty dotyczące naruszenia prawa materialnego, przy niespornym stanie faktycznym sprawy, były chybione.

W przepisie art. 78 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy ustawodawca przewidział sytuację, w której z uwagi na tok postępowania w sprawie o świadczenie z ubezpieczenia społecznego, do czasu wydania decyzji o przyznaniu świadczenia, a po złożeniu wniosku, ubezpieczony pobiera świadczenia pieniężne z tytułu pozostawania bez pracy, w tym zasiłek dla bezrobotnych. Ze wskazanej regulacji wynika wprost, że jeśli za ten okres zostało przyznane bezrobotnemu lub poszukującemu pracy prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, to otrzymane świadczenia z tytułu bezrobocia i pozostawania bez pracy są zaliczane na poczet świadczenia przyznanego przez organ rentowy i traktowane jak świadczenia wypłacane w kwocie zaliczkowej w rozumieniu art. 120 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W kontekście brzmienia przepisu art. 76 ust. 2 pkt 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy Sąd Apelacyjny podziela pogląd, że o ile organ rentowy rozliczenia takiego nie dokona niezwłocznie po przyznaniu świadczenia z ubezpieczeń społecznych, to świadczenie wypłacone z Funduszu Pracy za okres równoległy ze świadczeniem z ubezpieczeń społecznych staje się świadczeniem nienależnym. Przepis stanowi bowiem wyraźnie, że za nienależnie pobrane świadczenie pieniężne uważa się między innymi świadczenie pieniężne finansowane z Funduszu Pracy wypłacone osobie za okres, za który nabyła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy, jeżeli organ rentowy, który przyznał świadczenie, nie dokonał jego pomniejszenia na zasadach określonych w art. 78 tej ustawy. Organ rentowy ma zatem możliwość rozliczenia zdublowanych świadczeń przy przyznaniu świadczenia z ubezpieczeń społecznych (art. 78 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy), a jeśli tego nie zrobi, wypłacony przez urząd pracy zasiłek staje się świadczeniem nienależnym w rozumieniu ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy. Skoro tak, to do świadczenia nienależnego oczywiście ma zastosowanie regulacja z art. 76 ust. 3 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, z której wynika, że roszczenia powiatowego urzędu pracy ulegają przedawnieniu z upływem 3 lat od dnia ich wypłaty.

Ponieważ w niniejszej sprawie jest poza sporem, że ubezpieczony za okres od października do listopada 2008 r. pobierał zasiłek dla bezrobotnych, a decyzją z dnia 29 grudnia 2008 r. organ rentowy przyznał mu prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 października 2008 r. i pomimo informacji o okresie pobieranego zasiłku dla bezrobotnych, organ rentowy dopiero w reakcji na pismo PUP z dnia 3 stycznia 2012 r., w decyzji z dnia 16 stycznia 2012 r. zmniejszył świadczenie ubezpieczonego o kwotę 400,37 zł z tytułu pobranych świadczeń z Funduszu Pracy, to Sąd Apelacyjny nie miał wątpliwości, że wypłacony ubezpieczonemu za październik i listopad 2008 r. zasiłek dla bezrobotnych stał się świadczeniem nienależnym, a tym samym żądanie jego zwrotu uległo przedawnieniu najpóźniej w grudniu 2011 r., dlatego obecnie organ rentowy nie ma możliwości jego potrącenia z wypłacanej ubezpieczonemu renty.

W takim stanie rzeczy wyrok Sądu Okręgowego jest prawidłowy i apelację organu rentowego, w oparciu o art. 385 k.p.c., należało oddalić jako pozbawioną racji.

SSA Barbara Białecka SSA Anna Polak SSO del. Beata Górka